



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

# **Alienatio Canonica Rerum Ecclesiae Temporalium**

**Wiestner, Jacob  
Prielmeyer, Bernhard F.**

**Ingolstadii, 1692**

Articulus IV. De Ejusdem Subscriptionem.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61444](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61444)

Regula, ad Alienationem Prælati consensum Capituli generaliter exigente, eximens casum, quo Laicus Decimas ab Episcopo vel inferiore Prælato jam ante Concilium Lateranense in Feudum acceptas, cum, ut suæ restituat, induci non potest, alteri Ecclesiæ donat; hujusmodi enim illarum donationem, sive ab una Ecclesia in alteram translationem, cum solius Episcopi Diocesani consensu factam Innocentius III. ratam omnino esse voluit *c. cit.* quod Ecclesiæ saltem Vniversali utiliùs, convenientiùs, honestiùsque sit, hujusmodi Decimas ab alia Ecclesia possideri, quàm stare, & perseverare in manibus Laicorum *c. Prohibemus 19. De Decimis*, præsertim eas detinentium injustè; cum particulares Ecclesiæ omnes membra sint Vniversalis *can. Novatianus 1. q. 5.* & propterea Ecclesia ad quam ejusmodi Decimæ de Jure pertinebant, ut alteri conferantur, facillè acquiescere debeat & præsumatur, Panormit *in cit. c. n. 10* Barbosa *ibid. n. 6.* & Suarez *de Relig. Tom. 6. lib. 1. cap. 26. n. 13.* ubi ait ex pia dispensatione Ecclesiæ fieri, ut hoc casu aliter, quàm de rigore Juris deberet, restitutio Decimarum à Laicis fiat. Ex speciali autem hac dispositione tantùm abest, ut aliquid inferatur contra Capitularis consensus necessitatem, ut hæc ex illa, tanquam exceptione, potiùs stabiliatur; quia Exceptionis ea natura est, ut Regulam in contrarium potiùs firmet quàm infringat, *l. Quæsitum 12. §. 43. ff. De fundo instructo.* Gloss. *in Rubr. De R. J. in 6. Decius ibid. n. 20.* & *in c. Cùm dilecta, De Confirmat. utili, n. 6. & 7.* & Everardus *Legal. argum. loco ab Exceptione n. 1.*

## ARTICULUS IV.

### De Ejusdem Subscriptione.

#### SUMMARIUM.

- |   |   |
|---|---|
| 1. Ista exigitur ad Donationem, Venditionem, Permutationem: | 3. Imò ejus in Donatione &c. necessitatem passim sustulit Consuetudo: |
| 2. Non alias Alienationes.                                  | 4. Cui  |

L 3

4. Cui



- |  |  |
|--|--|
| 4. Cui aliqui nullam:                                | Jure validam aliqui:   |
| 5. Alij omnes Solemnitates:                          | 10. Alij melius nullam censent.  |
| 6. Nos non quidem omnes:                             | 11. Capituli parti majori in Ecclesie damnum subscribere nequit minor. |
| 7. Quamcunque tamen in particulari:                  |  |
| 8. Et Subscriptionem etiam, tollendi, vim tribuimus. | 12. Quin incurrat pœnas c. Si quis 6. de Reb. Eccles. alien.           |
| 9. Sine ista Donationem &c. de                       |  |

1 **T**ertia Solennitas est Subscriptio ad rei Ecclesie Immobilis Donationem saltem, Venditionem & Permutationem requisita *can. Sine exceptione 12. q. 2. & c. Tua 8. §. Irrita, De iis, qua à Pralat.*

2 Eandem generaliter ad quoscunque Actus & Contractus, quibus ejusmodi res Immobiles aut mobiles Pretiosæ alienantur, exigere non nemo videtur propter paritatem rationis. Sed reverà paritas non est; quia Donatio, Venditio, & Permutatio sunt magis propriè dictæ Alienationes quàm alij Contractus; cum per illas non tantum jus aliquod, aut solum utile, sed directum etiam rerum Dominium in alterum transferatur, aut saltem de eo transferendo agatur *l. 1. C. De Fundo dotali l. Alienatum 67. ff. De V. S.* Neque, si paritas esset, hoc ipso idem Juris in ceteris, quod in relatís alienandi modis foret; cum Regulæ instar receptum sit, Subscriptionem & Scripturam ad Contractus vel actus substantiam non exigi præterquam in casibus Jure expressis *l. Pactum 17. C. De Panormitinc. Irrita cit. n. 4. Redoanus De Reb. Eccles. n. alien. Rubrica 29. n. 1. & Molina Tract. 2. De J. & J. disp. 468 n. 7.*

3 Quin de Consuetudine etiam in Donatione, Venditione & Permutatione hodie passim, non ab ipsis Capitularibus in ejusmodi Contractum consentientibus, sed manu Notarij publici de Tractu & Consensu majoris partis Capituli testificantis, Subscriptionem fieri, cum *citt. aliisque DD. testantur Bonacina disp. 3. De Contract. quest. 8. p. 4 n. 7. & Ascan. Tamburiu. De Jure Abbatum Tom. 3. disp. 13. p. 4. n. 10.*

Hanc



Hanc de Consuetudine doctrinam in dubium & contro-  
 versiam vocat noster Everardus, illi, quancumque temporis 4  
 sit, Subscriptionis necessitatem & ceteras Ecclesiasticæ Aliena-  
 tionis Solennitates tollendi minuendique vim negans, etsi eas  
 Consuetudine augeri posse concedat *Vol. 2. Consil. 19. n. 62. &*  
*75.* Ratio, quâ movetur, unica est; quòd Subscriptionis, & reli-  
 quæ Solennitates rationabiles ob causas à Jure sint introductæ:  
 & illam præsertim non omitti, Ecclesiæ multùm interfit, ut in  
 Alienationem consentiens, eique in casu non licito subscribens  
 puniri queat juxta *text. can. Non liceat 12. q. 2. & c. Si quis 6.*  
*De Reb. Eccles. alien.*

Alij contrà Consuetudini tantam adstruunt vim, ut Ec- 1  
 clesiasticæ Alienationis Solennitates non solùm minuere, sed  
 cum Subscriptionem ceteras omnes abrogare possit, ex ratione;  
 quòd Originem suam & necessitatem omnes debeant Juri Hu-  
 mano, Imperiali & Ecclesiastico: quorum utriusque Consuetu-  
 dine derogari posse, constans est sensus DD. patetque ex *l. De*  
*quibus 32. in fine ff. De LL. & c. fin. De Consuet.*

Nobis inter has extremè oppositas sententias placet media: 6  
 quæ Consuetudini, sicut propter rationabilitatis defectum om-  
 nes Solennitates abrogandi, & Prælati res ac bona etiam Im-  
 mobilia, & Pretiosa alienandi omnino liberam, & absolutam  
 facultatem tribuendi vim negat, ita vim Subscriptionis, & cu-  
 juscunque alterius particularis Solennitatis necessitatem tollen-  
 di, & novas introducendi augendique, ei haud gravatè con-  
 cedit cum Panormit. *in c. Nulli §. De Reb. Eccles. alien. n. 6. &*  
*Redoano Rubrica cit. n. 10.*

Prioris partis ratio est; quia ex una, Consuetudo quæcun-  
 que, ut rationabilis sit, oportet *c. fin cit* cum sit Lex non scripta,  
 & pro Lege suscipiatur *can. Consuetudo dist. 1. § Constat. Instit.*  
*De I. N. G. & C. Lex autem rationi congrua esse debet. can.*  
*Lex erit, dist. 4.* Ex altera verò parte Consuetudo Prælati aliis-  
 que Administratoribus rerum Ecclesiasticarum, omnino libe-  
 ram



ram & ab omni Solennitate absolutam, Alienationem concedens, hoc ipso, quòd gravis, & damnosa sit Ecclesiis, earum Res & Jura dilapidationis periculo obnoxia faciendo, rationalis non est per *text. c. 1. de Consuet. Glosam ibi V. Consuetudines. Panormit. n. 1. aliòsque Interpp. & DD.*

7 Posterioris autem; quia Subscriptio & reliquæ Solennitates, ut omnes facilè concedunt, creaturæ sunt Juris Humani: istiùsque Conditoris, & Successorum voluntate moraliter perseverante conservantur: sicut augeri, ita etiam minui ac tolli singulæ possunt, nõ obstante rationalitate Legis, quæ sunt introductæ; quia nõ raro ea, quæ rationaliter & consultò ordinata sunt, postmodùm consultiùs rationaliùsque revocantur per *text. c. Alma 24. princip. De sent. Excommunicat. in 6.* quod circa quamcunque solennitatem eveniret, si Ecclesiarum & Monasteriorum indemnitati alià ratione aut Alienationis Solennitate præscripta, consuleretur. Cur id fieri nequeat per viam Consuetudinis? quæ, si à Jure reprobata non sit, Legibus derogandi, eisque præscriptas Solennitates, & pœnas abrogandi, vim non minorem obtinet, quàm ipsæ Leges: & pro rationali habentur, si quod eâ receptum aut sublatum est, Legali auctoritate tolli potuit vel introduci, juxta doctrinam Sylvestri *V. Consuetudo n. 2. in fine*, à Rocho de Curte *in Enarrat. c. Cùm tanto de Consuet. sect. 2. n. 15.* non obscure, & clarè satis receptam à Soto *lib. 1. de Justit. quest. 7. art. 2. V. Quàm verò & Barbosa in c. cit. n. 11.*

3 Neque Subscriptiois, etsi ad præstiti consensùs in non licito, & in licito casu legitime celebrati contractùs probationem magram hodie esse agnoscamus, tanta tamen necessitas esse nobis apparet, ut ejus abrogatæ defectum, alia ratione, eique succedanea nova Solennitate suppleri, non posse existimemus; postquam suppletum vidimus defectum consensùs duorum vel trium Comprovincialium aut Vicinorum Episcoporum, qui Ecclesiæ suæ res ex Necessitatis vel Utilitatis causa alienaturò



alienaturo Episcopo necessarius quondam fuit, per *text. can. Hujusmodi §. Quòd si 10. q. 2. & tradita à Gonzalez in c. 1. De ijs qua à Pralat. n. 6.*

Porro, ubi Consuetudo, quoad propositam Capituli Subscriptionem, Juri scripto non derogavit, an ea ad legitimè præstiti ab illo consensûs probationem duntaxat, vel ipsius Alienationis valorem & substantiam exigatur, dubium, & ratio dubitandi est; quòd substantia Contractûs regulariter habeatur per legitimum consensum contrahentium, non per Scripturam: & ex parte consensûs Prælati, ut legitimus sit, plùs non exigatur, quàm ut à majori parte Capituli, & Superiore approbetur: hisque eum ipsius, & ejus, in quem alienatio fit, consensu concurrentibus, contractus teneat ante omnem Descriptionem & Subscriptionem. Atque ita cum Baldo *in Auth. Hoc jus C. De SS. Eccles. Bellamera in can. Sine exceptione cit. §. Tertio queritur, & alijs sentiunt Redoanus Rubr. 30. casu 6. n. 12. & Wagnereck in Exegesi c. Irrita cit. allegans Panormit. cit. n. 4.*

Sed malè; quia Interpres iste, etiam ab Innocentio *in c. cit. 10* traditam Regulam de Scriptura, non nisi in casibus Jure expressis, necessariâ approbet: ejusque in Ecclesiasticis Alienationibus necessitatem in pluribus locis Consuetudine sublatam asserat: ab ista tamen abstrahendo & de Jure, non minorem Subscriptionis quàm consensûs Capitularis necessitatem agnoscere videtur. Nec immeritò; cùm eam ad trium relatarum strictè acceptæ Alienationis specierum valorem exigì, disertè exprimat *c. Irrita cit.* cujus textu relatum Synodi apud Valentiam sub Papa Damaso anno 374. jam celebratæ Decretum ita habet: *Irrita erit Episcoporum Donatio vel Venditio vel Commutatio rei Ecclesiastica absque Collaudatione, & Subscriptione Clericorum:* cui consonant Concilium Carthag. IV. *can. 32.* Leo Papa *can. Sine exceptione cit. & Innocentius III. c. Tua nuper. 8. De ijs qua à Pralat.* ejusmodi rei Venditionem & Commutationem, eorundem Subscriptionem non mutam, irritam pronuntiantes; ut proinde



non malè Pirrhing *Method. Jur. Canon. lib. 3. Tit. 10. n. 3.* Casibus specialibus, ad valorem actûs Scripturam de Jure exigentibus, accenseat tres propositos modos strictè acceptæ Alienationis.

- ¶ 1 Magni etiam in praxi usûs & momenti dubium est, utrùm Alienationi, à Prælato cum majoris partis Capituli consensu decretæ, subscribere teneantur, qui consensu suo illam non approbârunt. In quo, si plurium consensu decretam Alienationem rationabilem justâque, & Ecclesiæ utilem agnoscant: in eam consentientibus accedere, & subscribere minorem partem teneri, ex communi DD. sensu volunt Peyrin. *Tom. 1. De Privileg. Constit. 9. Julij 11. n. 8.* & Donatus *Prax. Regul. Tom. 1. p. 2. tract. 14. q. 14. in fine.* Si verò Alienatio Ecclesiæ damnosa esse videatur: & saltem, si Ecclesiæ damnum ac præjudicium evidens sit, quin malè alienantium pœnas incurrat, majoris partis concluso subscribere non potest juxta *c. Si quis 6. De Reb. Eccles. alien.* imò appellare, ut aliqui: vel saltem, ut vult Panormit. *in c. Contrinebatur 2. De ijs que à Pralat. n. 9.* contradicere tenetur juxta *c. Si quis cit.* Cujus ratio esse potest; quòd in iis, quæ concernunt factum Vniuersitatis vel Collegij, regulariter quilibet, qui de isto est, votum suum exprimere ex debito Officij teneatur; ne, si taceat, habeatur pro consentiente, secundùm Regulam 43. *in 6. Innocentius in c. 1. eodem Tit. n. 4. Panormit. ibid. n. 13.* & Donatus *tract. cit. q. 17.*

## ARTICULUS V.

### De Consensu Superioris.

#### SUMMARIUM.

1. Necessarius hic Immobilia alienatur.
2. Superior non-Exemptorum est Episcopus:
3. Sede